

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยและพัฒนาเห็ดท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งอาหารและรายได้สำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง มีวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน เพื่อศึกษาความหลากหลายของเห็ดและภูมิปัญญาในการจัดการ และใช้ประโยชน์จากเห็ดท้องถิ่นในแต่ละชุมชนตลอดจนระบบนิเวศที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโต ของเห็ดท้องถิ่นชนิดต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาวิธีการและเทคโนโลยีการเพาะขยายพันธุ์เห็ดท้องถิ่น ที่มีศักยภาพสำหรับการบริโภคในครัวเรือน ในการศึกษาความหลากหลายและการใช้ประโยชน์จาก เห็ดในชุมชนในพื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวง จากการสำรวจและเก็บตัวอย่างทั้งหมด 190 ตัวอย่าง สามารถจัดจำแนกเห็ดได้ 72 สกุล 108 ชนิด และสามารถจัดกลุ่มตามการใช้ประโยชน์ได้ เป็น 4 กลุ่มได้แก่ 1) เห็ดใช้เป็นอาหาร 34 ชนิด 2) เห็ดสมุนไพร 4 ชนิด 3) เห็ดพิษ 8 ชนิด และ 4) เห็ดที่ยังไม่มีรายงานการใช้ประโยชน์ 62 ชนิด เมื่อนำเห็ดที่ยังไม่มีรายงานการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ มาตรวจสอบกับเอกสารรายงานการใช้ประโยชน์ พบว่ามีเห็ดที่มีการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น 19 ชนิด จัดเป็นเป็นอาหาร 2 ชนิด และสมุนไพร 17 ชนิด และจากการศึกษาภูมิปัญญาในการจัดการและใช้ ประโยชน์จากเห็ดท้องถิ่นในชุมชน พบว่าแต่ละชุมชนมีองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาจาก รุ่นสู่รุ่นซึ่งมีทั้งที่ซ้ำกันและต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ รวบรวมได้ทั้งหมด 16 ข้อ ส่วนการศึกษาวิธีการ เพาะเลี้ยงเห็ดท้องถิ่นที่มีศักยภาพสำหรับการบริโภคในครัวเรือน สามารถแยกเชื้อเห็ดที่เป็นอาหารได้ 7 ชนิด (เห็ดลมป่า เห็ดขอนขาว เห็ดหัวลิง เห็ดหูหนู เห็ดหำ เห็ดถอบ เห็ดฟาง) และเห็ดสมุนไพร 4 ชนิด (เห็ดหลินจือ เห็ดร่างแห เห็ดจวกู และเห็ดตีนตุ๊กแก) ในเบื้องต้นทำการเพาะเลี้ยงเส้นใยเห็ด ไว้เป็นแม่เชื้อเพื่อใช้ทดสอบวิธีการเพาะเลี้ยงต่อไป